

Luetaan yhdessä -vapaaehtoisten Erasmus+ -matka Barcelonaan 11. – 14.6.2019

Osallistujat: Luetaan yhdessä -verkoston vapaaehtoiset Maija Kullberg, Hanna Manner-Tuomi, Kirsti Mansikkala ja Heljä Vasara sekä asiantuntija Sanna Laukkanen

Vierailimme kolmessa kohteessa Barcelonassa, Espanjassa. Kaikkien niiden toimintaan liittyy **NIE = Número de Identificación de Extranjero eli ”ulkomaalaisen henkilötunnus”**, joka on maahanmuuttajille tärkeä tavoite. Sen saadakseen maahanmuuttajan on voitava todistaa, että on 1) asunut kaupungissa vähintään kolme vuotta, 2) opiskellut kieltä (espanja tai katalaani) vähintään 45 tuntia ja 3) saanut työtarjoituksen vähintään vuoden kestävästä työstä. Saatuaan NIE:n maahanmuuttaja voi käydä laillisesti Espanjan ulkopuolella (=vieraila kotimaassaan), pitää kuitenkin olla asunto Espanjassa.

Joskus myös kaupungit, ml. Barcelona rekisteröivät ulkomaalaisia (*inscripción de padrón*, eri asia kuin NIE) sillä perusteella, että he asuvat ko. kaupungissa. Käytännössä ihmiset voivat olla (ja usein ovat) asunnottomia. Ilman em. papereita kyseessä ovat paperittomat (*irregulares*) ulkomaalaiset.

1. Comunitat de Sant'Egidio (ti 11.6.2019)

Osoite: Carrer de l'Hospital, 140, 08001 Barcelona

<https://www.santegidio.org/pageID/1/langID/en/HOME.html>

Vuonna 1968 Italiassa perustettu kristillinen yhteisö, joka tekee paljon erilaista sosiaali- ja tukityötä. Se järjestää mm. kielen ja kulttuurin opetusta maahan muuttaneille. Kaupunki tarjoaa Sant'Egidiolle tilat hyvin pientä vuokraa vastaan. Rauhantyö ja ekumeeninen lähestymistapa ovat toiminnan keskiössä. Uskonnosta tai politiikasta ei kuitenkaan keskustella oppitunneilla.

Kevätkauden opetus oli juuri päättynyt, joten emme nähneet opiskelijoita/ asiakkaita. Lukukauden päätteeksi oli järjestetty kaupunginosan Ravalin kadulla (muslimien Ramadanin päättävä tärkeä) Eid-juhla, johon oli osallistunut noin 300 ihmistä.

Meidät vastaanottanut **Xavier Vidal** kertoi, että Sant'Egidion asiakkaat ovat maahanmuuttajia, nuoria, vanhoja, köyhiä, asunnottomia, eli kaikenlaisia vähäosaisia. Tällä hetkellä suurimmat maahanmuuttajaryhmät ovat Marokosta, Syyriasta ja Pakistanista, tulijoita on myös esim. Filippiineiltä ja Algeriasta. Heillä on hyvin erilaisia taustoja ja hallinnollisia statuksia (joukossa jopa Espanjan kansalaisia), yhteistä on puuttuva tai puutteellinen espanjan kielen taito. Toiminta Barcelonassa on alkanut 2011 ja tähän mennessä asiakkaita on ollut 35 maasta.

Yhteisö on Sant'Egidiolle keskeinen käsite; se itse on kristillinen yhteisö. Sant'Egidio haluaa myös olla vahvasti läsnä kaupunginosassa, jossa se sijaitsee. Ravalin asukkaista noin puolet on maahanmuuttajia. Kerran kuussa lauantaisin Sant'Egidion maahanmuuttaja-asiakkaat tekevät lounaan ravalilaisille. Näin kasvaa myös kolmas tärkeä yhteisö, maahanmuuttajien ja kantaväestön yhteinen yhteisö. Tavoitteena on, että koulutettavat eivät ole pakolaisia tai siirtolaisia vaan uusia eurooppalaisia. Xavier korosti, että integraatio on kaksisuuntainen prosessi. Sant'Egidio haluaa

tuoda yhteen myös eri yhteiskuntaluokista olevia ihmisiä. Silloin vaikkapa työttömälle voi syntyä voimaannuttava kokemus ”itseä köyhemmästä” lähimmäisestä. Keskeinen arvo on kaikkien ihmisten samanarvoisuus sekä omanarvontunto.

Kielen opetusta annetaan sekä espanjassa että katalaanissa. A1-tason espanjaa on kaksi isoa (noin 30 henkeä) ryhmää, A2-tasolla on noin 10-12 opiskelijaa, myös B1-tasolla on opetusta. Lisäksi annetaan luku- ja kirjoitustaidon opetusta erityisesti naisille. Oppitunteja on torstaisin ja lauantaisin, yleensä iltaisin klo 16 – 20 välisenä aikana. Eri maista tulevia ja eri uskontoja tunnustavia sekoitetaan mielellään samoihin ryhmiin. Käytössä ei ole oppikirjoja ja opetusmetodi on ”ystävyyttä”, kielen lisäksi opitaan ”yhdessä elämistä”. Opetus on ilmaista, mutta tunneille pitää ilmoittautua. Vuosi on jaettu kahteen lukukauteen, elokuun alusta tammikuun loppuun ja helmikuusta toukokuun loppuun. Kurssin lopussa on koe ja osallistujat voivat saada todistuksen (vrt. NIE:n vaatimukset). Opettajia on 9 (4 miestä, 5 naista) ja kaikki ovat vapaaehtoisia. Xavier itse on kemian professori. Asiakkaiden kokemat haasteet riippuvat heidän yksilöllisestä työ-, perhe-, asunto- tms. tilanteestaan.

Kommentteja:

Huomasimme, että toiminnasta huokui vahva kristillinen arvopohja, lähimmäisenrakkautta sekä köyhien ja muiden vähäosaisten auttaminen. Se varmasti motivoi vapaaehtoisia ja asiakkaita. Paikallisyhteisöön kurottaminen ja juurtuminen tekee organisaatiosta näkyvän ja kasvattaa molemminpuolista luottamusta. Toiminta on linjassa Espanjan paikallis- ja yhdistystasolla tapahtuvan kotouttamispolitiikan kanssa, joka poikkeaa monella tavalla suomalaisesta.

Luetaan yhdessä -vapaaehtoiset ja Xavier Vidal Sant'Egidion opetustilassa.

2. Associació Intercultural Diàlegs De Dona (ke 12.6.2019)

Osoite: Carrer de l'Hospital, 56, 08001 Barcelona

<http://dialegsdona.org/>

Maahanmuuttajanaisten oma yhdistys, joka pyrkii edistämään kulttuurien välistä vuoropuhelua ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Toiminta perustuu vuorovaikutukseen naisten kesken, naapurien kesken, kaupunginosan ja kaupungin kanssa. Työntekijät tuntevat hyvin paikallisen ympäristön (kaupunginosan, kaupungin, alueen), osallistuvat sen toimintaan ja jakavat siitä tietoa naisille.

Yhdistys tukee maahanmuuttajanaisia osallistumaan myös työelämään ja tarjoaa mm. kielikursseja (katalaani, espanja, englanti). Naiset tulevat etupäässä Intiasta, Pakistanista ja Bangladeshista, mutta myös Marokosta, Nepalista, Filippiineiltä ja Syyriasta. Heidän lapsilleen tarjotaan lastenhoitoa koulutuksen ajaksi (palkatut ammattilaiset hoitajina). Yliopiston antropologiselta laitokselta on harjoittelija 3-4 kk kerrallaan.

Tapasimme yhdistyksen vetäjän **Mercedes Amarin** ja muita toimijoita sekä tutustuimme luokkatilanteisiin. Meidän kannaltamme oli kiinnostavaa, että toiminnassa on vahvasti esillä turvallisuuskysymykset, (lähisuhde)väkivalta ja sen torjuminen sekä yksilön koskemattomuus ja itsemääräämisoikeus erillisinä projekteina.

Kommentteja:

Toiminta ja siihen kohdistuva luottamus perustuvat vahvojen perustajanaisten kovaan työhön ja persooniin, henkilökohtaiseen läsnäoloon ja sitoutumiseen. Selvä lisäarvoa tulee siitä, että toiminta on tarkoitettu vain naisille. Opetusmateriaali on itse tehtyä ja palvelee kielen oppimisen lisäksi naisten voimaantumista ja tasa-arvoisempaan asemaan pyrkimistä - jos ei tämän sukupolven aikana, niin viimeistään tyttärien.

Diàlegs De Donan voimainen Merce (seisomassa oikealla), opettaja ja oppilaita luokassa.

3. Fundació Migra Studium (ke 12.6.2019)

Osoite: Carrer del Palau, 3, 08002 Barcelona

<http://www.migrastudium.org/>.

Perustettu 2003, jolloin Kataloniaan tuli aiempaa enemmän maahanmuuttajia. Organisaation perusti ja sitä ylläpitää tiloissaan (katolinen) jesuiittajärjestö *Compañía de Jesús en Cataluña*. Se tarjoaa monenlaista tukea maahan muuttaneille, mm. kielen ja luku- ja kirjoitustaidon opetusta osittain vapaaehtoisvoimin (mm. kielikaverit).

Vuonna 2017 kursseille osallistui 1015 ihmistä. Kielikoulutusta annettiin 41 kurssia/ 2145 tuntia, ammattikoulutusta 17 kurssia/ 1100 tuntia. Osallistujat tulivat 92 maasta, heistä 67% oli miehiä ja 33% naisia. 9,5% asiakkaista oli töissä. 57% oli ollut Espanjassa alle kolme vuotta, 23% oli ollut Espanjassa yli kuusi vuotta. 58%:lla asiakkaista oli jonkinlaiset paperit kuten NIE eli melkein puolet oli paperittomia. Palkattua henkilökuntaa oli 15 henkeä, vapaaehtoisia 93.

Luetaan yhdessä -vapaaehtoiset ja koordinaattori Sanja Rahim Fundació Migra Studiumin aulassa.

Vapaaehtoiskoordinaattori **Sanja Rahim** kertoi, että Migra Studium on yksi harvoista organisaatioista, joka tarjoaa opetusta paperittomille. Kielikursseja pidetään jopa säilöönottokeskuksessa (jonne paperiton maahanmuuttaja joutuu 90 päiväksi jäätyään kiinni). Asiakkaiden syyt osallistua toimintaan heijastavat lähtömaiden olosuhteita:

- Marokko: ristiriita perinteisen elämäntavan ja nuorten toiveiden kesken
- Intia, Pakistan: ovat tulleet jo 2000-luvun alussa tai viime vuosina perheen luo
- Latinalainen Amerikka (viime aikoina Venezuela, Salvador): taloudelliset syyt, levottomat olot; espanjantaitoisina osallistuvat ammattikursseille
- Ukraina, Venäjä: taloudelliset syyt, levottomat olot

Migra Studium järjestää yhteistyössä Caritas-järjestön kanssa ”ammattikursseja” (sähkö-, putki- ja keittiötöitä, lastenhoito), joiden opettajina on eläköityneitä alan ammattilaisia.

Kommentteja:

Tilat ja varusteet vaikuttivat varsin vaatimattomilta, millainen ammattitaito näillä pikakursseilla saadaan? Suomalaisina pohdimme myös, koulutetaanko näin halpaa työvoimaa laittomille/harmaille työmarkkinoille?

Kielikurssit ovat NIE:n vaatimia 45 tunnin kurseja (3 x 1,5 h/ vko) arkisin klo 10-21. Vuonna 2018 oli 45 espanjan kurssia tasoilla A1-A2. Tarjolla on myös naisten ryhmä, johon voi tuoda lapset mukaan sekä kielipareja, jotka tapaavat kerran viikossa. Kulttuuri tarkoittaa arkielämän ja kaupungin tuntemusta sekä ”kansainvälisyys- ja monikulttuurisuuskasvatusta”. Kurseja järjestetään syyskuusta kesäkuulle, joka kolmas kuukausi alkaa uusi kurssi; heinäkuussa lyhyt ”intensiivikurssi”.

Migra Studiumin tekemät kielikurssien materiaalit ovat verkossa:

ORALPHA: taso A1.1

https://ajuntament.barcelona.cat/novaciudadania/sites/default/files/documents/oralpha.la_.pdf

https://ajuntament.barcelona.cat/novaciudadania/sites/default/files/documents/oralpha.gd_.pdf

HABLAMOS: taso A1.2

<https://drive.google.com/drive/folders/1OzYv-SqnYsngi1d8VCKt3XNydaGc8mRY?usp=sharing>

Lopuksi

Diàlegs De Donan motto

***Monet pienet ihmiset pienissä paikoissa
tekemässä pieniä asioita voivat muuttaa maailman***
sopii myös Luetaan yhdessä -ryhmien motoksi.

